

K temu plodonosnemu delu na socialnem polju pa je treba omeniti, da je krila uprava zbora tudi stroške 20 pevkam, da so lahko obiskovale gospodinjsko šolo, kjer so se lahko pripravile temeljito za svoj bodoči poklic. Najboljši pevec zbora pa je prejel že dvakrat dar po 5000 Din, ki ga je naklonila Nj. Vel. kraljica Marija in mu s tem omogočila nadaljevanje študij.

Če povzamemo vse te uspehe, ki si jih je ustvaril »Trboveljski slavček« v kratkih petih letih svojega obstoja na kulturnem in socialnem polju, tedaj moramo priznati, da je bilo doseženo toliko, kolikor je bilo sploh mogoče in da ti uspehi naravnost zahtevajo, da se nudi tem mladim pevcem, kakor tudi celotnemu zboru vsa pozornost in pomoč tako od strani javnosti, kakor tudi in predvsem od strani oblasti. Moralni uspeh se pač ne da preceniti.

Tako slavi naš narod šolo in učiteljstvo

Ob 60-letnici šole in 25-letnice ge. Dolinar.

Mična, tudi mnogim izletnikom poznana prijazna zasavska vas Kresnice, je proslavila na Svečnico nad vse prisrčno dva pomembna dogodka: 60-letnico ustanovitve kresniške šole in 25-letnico službovanja učiteljice gospe Rozi Dolinarjeve, odkar vzgaja kresniški rod.

Prireditev je imela širši značaj in se je začela že v soboto, ko so pohiteli sedanji in bivši učenci k zahvalni službi božji. Med maso so prepevali šolarji. Nato pa se je razvila iz cerkve k šoli povorka. Pred šolo je stal slavolok z napisom: »Živim, živim! — Pustite male k meni«.

Vsi šolarji so bili nato pogoščeni s hrenovkami in čajem. Razen sedanjih malih učenjakov so bili povabljeni na zakusko tudi oni nekdanji učenci, ki so stopili kot prvi v sedanjo šolo. Njih vrste so seveda že redke. Nad vse zanimivo je bilo gledati te stare sedemdesetletnike, ki so se pomešali med svoje mlade tovariše, vnuke in vnučkinje.

Nedeljska prireditev pa je bila namenjena širšemu občinstvu. Deževje je sicer zadržalo marsikoga, da se ni odzval prijazenemu povabilu Kresničanom, kljub temu pa je bila dvorana Gasilskega doma natrpana do zadnjega kotička. Po večini so bili navzoči domačini, pa tudi prebivalci iz vseh okoliških hribov. Nekaj gostov je prišlo iz Ljubljane, Litije, ter učiteljstvo iz sosednjih šol. Stevilno publiko je pozdravil v imenu krajevnega šolskega odbora kresniški župan g. Kokali, imenom pa predsednika JUU litijskega učitelja g. Zupaniča, ki je prinesel pozdrave stanovske organizacije. Nato je podal izčrpno zgodovinsko sliko sedanji šolski upravičeni jubilejne šole g. Tome Ivan.

V Kresnicah so imeli sicer že pred 60. leti zasilno šolo, ki je bila v mežnariji. Tu je poučeval organist Franc Gradišar, za njim na župnik Gorišek. Takrat se je sprožila želja po lastnem šolskem poslopju. To je bilo otvoreno na slovesen način 15. nov. 1876. ob navzočnosti takratnega litijskega glavarja Vestenečka in šolskega nadzornika Eppicha. Prvi učitelj je bil Primož Dolar, ki je bil dotlej v Litiji županov tajnik in organist. Po rodu pa je bil iz Mokronoga, kamor se je na stara leta tudi izselil. Dolarja se še sedaj spominja prav rada vsa stara kresniška garda. Njegov naslednik je bil Janez Bohinjec. Dne 11. sept. 1911. je prišla semkaj kot suplentka g. Dolinarjeva, ki je službovala popreje v sosednjih Prežganjeh. Letos praznuje vrlo učiteljica 25 letnico neumornega dela. 23 let je bila edina učna moč in je poučevala včasih 150 in še več učencev. V letu 1921. so se izšolali učenci iz vasi Dolge noge, Male noge, Jevnice in Go-

dovršene. Pesmi »Moj oče« in »Poslednje pismo« sta silno vplivali na poslušalce.

Nekaj čisto svojega, samoniklega je povedala Vida Tauferjeva. V njenih pesmih ni ničesar izumetničenega, preprosto slovensko pove in gane njena beseda do najskritejših globlin. Lepe so bile pesmi »Pomlad«, »Ajda«, »Smrt«, »Balada«. Izredno nežni in topli so njeni »Pomladni sonet«. V pesmi »Magdalena — Srečanje z Jezusom« pa ni izpovedala samo svoj credo, ampak je najbolj potrdila upravičenost svojega poslanstva kot pesnica-umetnica.

Pesmi Ruže-Lucije Petelinove so bolj razmišljajoče vsebine, s socialnim in mestoma nacionalnim povdorkom, kakor v pesmi »V muzeju« in »Borovnice«, ki sta poleg »Malega raznašalca« najboljše. Citata je tudi »Mlado pismo« in »Privide«, iz katerih so zalesketale globoke misli fino obrušeni besed. Le včasih se zdi, da preveč išče učinkov v primerah, tujkah in zunanjem blesku zgradbe svojih misli ter je skušala seči v globino z afektno recitacijo. Posebno občutena so njene »Borovnice«, ki so zanimive tudi iz vzgojnega vidika. Vsekakor pa je dokazala tudi tokrat, da bo ime Ruže-Lucija zavzemalo lahko še častno mesto v slovenski moderni.

Fran Roš je recital pesmi »Poletje«, »Ob prijateljevem grobu«, »Obtožence pred sodniki« ter prozo »Tovariša« in »Gospod s programom«. »Poletje« je lepo, oba zadnja motiva v prozi pa nista nudila nič umetniškega in ne povedala kaj novega ter sta podobna vsakdanjim časniškim feljtonom. Roš je že kaj lepšega napisal in bi moral za tak večer tudi v Mariboru kaj krepkejšega nuditi.

Poleg omenjenih je recital kot prvi naš priznani Miran Jarc. B. Kiparov.

Na sliko, ki jo prinašamo, je videti »Trboveljske slavčke« v oblekah, ki bodo nastopili v njih na mednarodnem mladinskem kongresu za glasheno vzgojo v Pragi. Obleke so si pevke izdelale same pod vodstvom svojih učiteljic. Fantom pa so izdelali obleke trboveljski krojači, in to vključ mizernim časom brezplačno. Blago je kupila TPD.

Ker bodo morali vsoto, ki je potrebna za turneje v Prago najbrže kriti sami, je uprava organizirala nekaj koncertov. Tako so nastopili 7. t. m. v Mariboru, naslednjega dne v Rušah. 15. t. m. bodo nastopili v Celju, 16. zvečer pa v Unionu v Ljubljani. Zadnji koncert bo namenjen mladini in sicer 17. t. m. dopoldne. Bo to matineja za vse ljubljanske in okoliške šole.

Z upravičenostjo lahko upamo, da bo slovenski mladinski zbor priboril na kongresu v Pragi jugoslovanski narodni in moderni glasbi mesto, ki ji pripada. Želimo srečno pot in obilo uspeha.

liš, ki so si ustanovili lastno šolo v sosednji Jevnici. Leta 1934. je bila kresniška šola razširjena v trirazrednico, sem pa sta došla iz škofjeloškega šolskega okraja šol. upravitelj Tome in učiteljica ga. Tometova.

Po zaslugi kresniške šole, ki je med najstarejšimi v Zasavju, živi v prijazni savski soteski priden in pošten kmetijski rod.

Belo oblečena deklica je izročila nato gospe Dolinarjevi krasen šopek, v prigodni deklaraciji pa se je zahvalila svoji učiteljici.

Splošne vesti

ZAHVALA

Učiteljski pevski zbor JUU je priredil dne 7. in 8. t. m. pevsko turnejo po Prekmurju in Prlekiji. Na turneji je zbor nastopil 7. t. m. v Murski Soboti, naslednjega dne pa je priredil istotam matinejo za šolsko mladino. Istega dne je zbor nastopil še na dveh koncertih: popoldne v Ljutomeru, zvečer pa v Ptuj.

Prepričani smo, da so imeli aranžerji naših koncertov, kakor tudi ostalo učiteljstvo polne roke dela in potov, da so bile dvorane povsod do zadnjega kotička polne. Za to naklonjenost učiteljstva do naših pevcev (k) ter za veliko gostoljubnost izreka odbor UPZ vsemu učiteljstvu murskosoboškega, ljutomerskega in ptujskega sreza najprisrčnejšo zahvalo.

— Opozorilo! V Ljutomeru sem našel damski dežnik, ki mora biti last pevke. Prosim, da se javi tovarišica, ki pogreša dežnik. Rupnik Vinko, Ljubljana, Gluhonemnica.

zadnje manufakturne novosti.

Solznih oči se je obdarovanka zahvalila dragim Kresničanom za vse izraze naklonjenosti in sodelovanja v prid vzgoje mladine tekmo četrt stoletja, ki ga preživlja v Kresnicah, v svojem drugem domu.

Nato je podal v živahni rimani besedi učenček jubilejne šole pomen šole in vzgoje. Sledila je prav posrečeno režirana in tudi nad vse zadovoljivo podana Albrehtova štiričrtna »Sirota Jerica«, mladinska spevoigra. Otroci so se tako odrezali, kakor bi bili že večkrat na odru.

Venček narodnih pesmi, ki ga je navežbal upravitelj g. Tome je dokazal, da imajo Kresničani dober pevski material in dobrega pevovodjo. Vsa prireditve, ki je prikazala plodove dolgotrajnega in vestnega dela, pa je bila zaključena z državno himno.

Kresnice, ki so se odele za ta dan v svečano obleko in so razobesile zastave, so dokazale, kako znajo ceniti šolo in delo svojega učiteljstva.

In tako je prav!

P. A.

sim, da se javi tovarišica, ki pogreša dežnik. Rupnik Vinko, Ljubljana, Gluhonemnica.

— Praktični učiteljski izpiti na drž. učiteljski šoli v Ljubljani se bodo v aprilskem roku začeli v petek 17. aprila 1936. ob 8. uri dopoldne. Kandidatje naj svoje pravilno opremljene prošnje za priustitev k izpitu vložijo uradnim putem pravočasno tako, da bodo vsaj do 10. aprila v rokah izpitnega odbora, sami pa naj se zgledajo pol ure pred začetkom izpita v direktorjevi pisarni. Zakasnele prošnje kakor tudi zamudniki pridejo v poštev šele za prihodnji izpitni rok v jeseni. Posebna obvestila kandidatom se ne bodo razpošiljala.

Izpitni odbor.

— Opozorjamo in vabimo članstvo, da se udeležijo spominke akademije saveza ratnih dobrovoljcev v spomin na 20 letnico I. srbske dobrovoljske divizije v Dobruži. Akademija obsega zanimiv spored in bo 17. marca t. l. ob 20. uri v Zvezdi v Ljubljani.

Cisti

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I Unifikacija šolskih knjig kljub vsemu! je naslov članka proti unifikaciji v »Trgovskem listu« od 5. III.

— I Tudi Hrvati protestirajo proti monopolizaciji šolskih knjig. (»Slovenec« 5. III.)

— I Proti monopolizaciji in unifikaciji šol. knjig prinaša tudi »Delavska pravica« od 5. III. krajši članek, ki končuje takole: Z narodnega in gospodarskega stališča moramo odklanjati tako monopolizacijo kakor unifikacijo. Ali bodo zmogle upravičene zahteve slovenskega naroda ali pa bo šlo po sedanjosti poti dalje v škodo našega gospodarstva in naše slovenske kulture?

— I Proti monopolizaciji in unifikaciji učbenikov je protestirala posebna deputacija gospodarskih krogov. (»Glas naroda« 6. III.)

— I Francoski psiholog govori o miselnosti 5 letnega otroka in navaja zanimive primere: Za otroka je milijonar sin multimilijonarja. Bacil je majhen del bolezni. Brzovlak je vlak, ki prileti tako naglo kot klovnta. Vulkan je gora, ki je zelo bolna. Mavrica pa je barvna paleta samega ljubečega Boga. (»Pragertagblatt« 7. III.)

— I O šolstvu v Jugoslaviji prinaša list »Neue Freie Presse« od 6. III. daljši članek.

— I O delu slovenskih odposlancev v Beogradu za slovensko šolstvo in proti monopolizaciji knjig poroča »Slovenija« 6. III.

— I »Domoljub« od 4. II. ima o tem vprašanju zopet daljši uvodnik. Med drugim stoji tu: kot katoličani imamo pravico in dolžnost paziti, da ni v knjigah ničesar, kar bi nasprotovalo veri. V naše učbenike so se vrinile nekatere stvari, ki jih kot katoličani ne moremo trpeti. V učbenikih zgodovine se na nešteto krajev katoliške cerkev in njene ustanove opisujejo pristransko, lažljivo in krivično, da rušijo ugled cerkve. — Prinaša tudi nekaj primerov.

— I Kako pomagati zadolženemu uradniku, o tem razpravlja prof. Voj. Ivanović v »Politiki«. Bivša Avstrija je dajala državnim uslužbencem predumje na plačo v višini trimesečne plače, v posebnih primerih tudi posojila, ki so se vrnila najkasneje v 10 letih. Na take razdolžitve dandanes pač ni misliti, a treba bi bilo preskrbeti prezadolženemu uradniku kredit s čim nižjimi obrestmi in s čim daljšim rokom odplačevanja. (Po »Našem glasu« od 1. III.)

Za spomlad

1936

priporočila trdka

Klubberne Ljubljana

— I Ustanovil se je otroški orkester in zbor v Ljubljani (Bleiwisssova 21). Sprejemajo se samo otroci od 3. do 6. leta. (»Slov. Narod« od 7. III.)

— I Med šolskimi otroci v Marenbergu razsaja mums. (»Marib. večernik« 7. III.)

— I O odlikovanju tov. Milana Pertota, dirigenta učiteljskega zbora prinaša tudi »Narodna prosveta« od 8. III. daljši članek.

— I Razgovor z dirigentom »Trboveljskih Slavčkov« prinaša »Mariborski večernik« od 6. III.

— I Župančičevo reportažo o litijski predilnici, ki je izšla v »Našem rodu«, omenja tudi »Slovenski Narod« od 6. III.

— I Proslava 25-letnice umetniškega dela Rada Pregarca bo 12. t. m. v sarajevskem gledališču. Pregarc je dovršil učiteljske v Gorici in se je kasneje posvetil gledališču, kjer ima prav lepe uspehe. (»Jutro« 8. III.)

— I V »Murski krajini« od 8. III. je poročilo, ki govori o delu učiteljstva na deželi. Med drugim je tudi tale pasus: V času, ko so vsi časopisi polni kritike o učiteljstvu in se ob te vrste ljudi zaletava že vsak človek imamo priliko dan za dnem videti, kako prav pošteno učiteljstvo posveča ves svoj prosti čas prosveti mladine in naroda.

— I Poročilo ministrstva pravde in prosvete v narodni skupščini priobčuje »Mariborski večernik« od 4. III. na uvodnem mestu.

— I Šola in vzgojitelj je naslov uvodniku v »Naši volje« od 6. III., ki govori o tem, kakšen bi moral biti vzgojitelj.

— I Premestitve treh tovarišev omenja »Slovenski Narod« od 4. III. Gre za učitelja Zelezniča in Zitka, ki sta premeščena iz Sevnice na Zeleznó goro, nasprotno pa Leopold Bonča.

— I Notranji minister g. Korošec je govoril v narodni skupščini tudi o veliki nevarnosti komunizma, ki mu napoveduje hud boj. V službo te borbe se morata postaviti — prvi — cerkev in šola, se morajo postaviti politične stranke, kulturna in socialna društva ter gospodarske organizacije ter celokupno njihovo članstvo. (»Slovenec« 7. III.)

— I Iz »Učiteljskega tovariša« ponatisku je »Domoljub« od 4. III. deloma članek »Nazaj k šoli«, in sicer brez komentarja.

— I O treh premestitvah piše »Domoljub« od 4. III., o Pogačarjevi Franciški, ki je premeščena v Ljubljano, o Lojzetu Markiču, ki je premeščen v Polhov gradec in kateremu kliče dopisnik »g. Lojze, če Vas bodo še zdaj preganjali, kar nazaj pridite!« Pri premeščanju, upravitelja Einspillerja iz Dola pri Ljubljani, pa pravi list: Ljudstvo se je oddahnilo in navdušeno pozdravlja delo kraljevske vlade.

— I Križev ni v šolah v Gornjem Prekmurju in »Slovenec« od 7. III. opozarja na to oblast.

— I Za referenta za meščansko šolstvo je postavljen na kraljevski banski upravi v Ljubljani Rudolf Vagner. (»Slovenec« 6. III.)

— I Mestna občina plačuje vsako leto Sokolu I. na Taboru znesek 66.000 Din, in sicer od 1. 1928. dalje kot odškodnino za kopališče, čeprav se kopanje otrok sploh več ne vrši. (»Slovenec« 6. III.)

— I Zgradba vseučiliške knjižnice v Ljubljani po Plečnikovih načrtih v Ljubljani zagotovljena. (»Slovenec« 6. III.)

— I Vprašanje nove šole v Murski Soboti kriči nujno po rešitvi ter je za nas prava sramota. Danes ali jutri bo treba začeti z graditvijo. (»Murska krajina« 8. III.)

— I Delo učiteljev: Turneja učiteljskega pevskega zbora s koncerti v Murski Soboti, v Ljutomeru in v Ptuj. (»Slov. Narod« od 9. III.) Turneja »Trboveljskih slavčkov« s koncerti v Mariboru in v Rušah. (»Marib. več.« 9. III. in »Glas naroda« 10. III.)

— I Utrip učiteljske organizacije: Učiteljska zborovanja v Kozjem, v Kranju in 14. t. m. v Črnomlju, v Žužembergu in na Pragerskem. (»Slov. Narod« od 9. III.)

— I Poklicno uradništvo v stanovski državi je zanimiv uvodnik v »Našem glasu« od 1. III., ki nam pove, kako so uredili vprašanje javnega uslužbenstva v Avstriji.

— I Predsednik zbornice za trgovino in obrt je imel pred kratkim predavanje, kjer se je zavzemal za to, da se uvede v naših šolah ruščina kot obvezen predmet. (»Slovenija« 6. III.)

— I Nova radio postaja v Beogradu je postavljena. Svoj program bo oddajala v 5 tujih jezikih in bo koristila tudi sosednjim državam, posebno Albaniji, Grčiji in Bolgariji, kjer nimajo svojih močnih postaj. (Po »Jutru« in »Slovenec« od 10. III.)

— I Politično metamorfozo Frana Erjavca prikazuje »Pohoda« od 1. III. v posebnem mastno tiskanem članku, kjer prinaša odlomek predavanja, ki ga je imel mladi Erjavcev proti klerikalizmu. Med drugim stoji tu: »Sovraštvo teh ljudi (klerikalcev) smo posebno nekatere tovariši bridko občutili, kajti njihovo podlo orožje — denunciacija deluje v svoji moči. In kaj je najboljša protiorožje? S takimi ljudmi sploh nobenega stika, popolni družabni bojkot in trdna, močna organizacija, ki naj združi ves napredni živelj na učiteljskem ali po besedah krščansko-katoliško mislečega voditelja te drhali, vse »pse« za plotom« v trdno falango. Tukaj nobenih izgovorov in omahovanja, naša ali proti nam. Take omahujoče zglede imamo pred seboj. Večina lanskih abiturientov še masti danes pri klerikalnih koritih. Ne bom utemeljeval z dokazi strupenega klerikalnega sovraštva